

שם מקצוע הבחינה: הבנה, הבעה ולשון עברית
סמל שאלון: 22024
מועד הבחינה: 2019
מסלול תעשייתי

בחינת גמר – נוער קיץ תשע"ט מבחן בהבנה, הבעה ולשון עברית שאלון מספר 22024

הנחיות לנבחן,
קרא בעיון את ההנחיות לפני תחילת עבודתך.

מבנה השאלון ומפתח הערכה

חלק ראשון: הבנה והבעה	60 נקודות
חלק שני: אוצר המילים והמשמעות	20 נקודות
חלק שלישי: צורות ותחביר	20 נקודות
סה"כ:	100 נקודות

שים לב:

- ענה על כל השאלות בגוף השאלון. בשאלות רב-ברירה סמך עיגול סביב האות המציינת את התשובה הנכונה. בשאלות האחרות רשום את התשובה בגוף השאלון, במקום המיועד לכך.
- ענה על מספר השאלות הנדרש בכל חלק. התשובות ייבדקו לפי סדר כתיבתן בעמוד זה. לא ייבדקו תשובות עודפות.

הוראות מיוחדות:

מס' מחברת

- בדוק כי הודבקה המדבקה המתאימה (עם פרטיך האישיים) על השאלון.
- בסיום הבחינה מסור את השאלון למשגיח/ה.
- הטקסטים נמצאים בעמוד האחרון, ניתן לתלוש אותם ולהחזירם למשגיח/ה בסוף הבחינה.

לרשותך: שלוש שעות

הערה חשובה:

קבלת שאלון הבחינה, מחברת הבחינה/דף התשובות והשימוש בהם הם מבחינת משרדנו אישור של ידיעת ההנחיות לשמירה על טוהר הבחינות על כל המשתמע מכך ומחויבות הנבחן לפעול בהתאם.

ההנחיות כתובות בלשון זכר, אולם מכוונות לנבחנת ולנבחן כאחד.

בהצלחה!

© כל הזכויות שמורות למדינת ישראל
אין להעתיק לצלם, לתרגם, לאחסן במאגרי מידע, לשדר או לקלוט
בכל אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר – שום חלק משאלון זה.
לא ייעשה שימוש מסחרי ופרסומי מכל סוג שהוא ללא רשות בכתב
מאת מנהל מחלקת הבחינות של משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה.
ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר, אך מכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

שם מקצוע הבחינה: הבנה, הבעה ולשון עברית
סמל שאלון: 22024
מועד הבחינה: 2019
מסלול תעשייתי

חלק ראשון: הבנה והבעה (60 נקודות)
פרק א': 'בעד ונגד אופניים חשמליים' (20 נקודות)
הטקסט נמצא בסוף החוברת.
ענה על כל השאלות 1-6.
כתוב את התשובה במקום המיועד לכך בגוף השאלון.

1. מה ההבדל העיקרי בין אופניים רגילים לאופניים חשמליים? (2 נקודות)

2. מה ההבדל העיקרי בין אופניים חשמליים לאופנוע? (2 נקודות)

3. "כי הם אינם מוגנים פיזית" (שורה 14). לאילו גורמים מתייחס הכינוי "הם"? (2 נקודות)

4. ציין מתוך המאמר שלושה יתרונות של האופניים החשמליים המקנים יתרון לרוכב ויתרון אחד עבור הסביבה. (4 נקודות)

יתרונות לרוכב:

(1)

(2)

(3)

יתרון לסביבה:

(4)

שם מקצוע הבחינה: הבנה, הבעה ולשון עברית
סמל שאלון: 22024
מועד הבחינה: 2019
מסלול תעשייתי

5. ציין, על פי המאמר, שתי מגבלות המקשות על השימוש באופניים חשמליים. (4 נקודות)

_____ (1)

_____ (2)

6. ב- 14 באוקטובר 2018, בעקבות העלייה במספר תאונות הדרכים שבהן מעורבים נהגי אופניים חשמליים, אושרה הצעת חוק המחייבת את הרוכבים, שאין להם רישיון נהיגה, לעבור קורס נהיגה על אופניים חשמליים.

חוזה דעתך על הצעת חוק זו, והצג שני נימוקים. (6 נקודות)

שם מקצוע הבחינה: הבנה, הבעה ולשון עברית
סמל שאלון: 22024
מועד הבחינה: 2019
מסלול תעשייתי

פרק ב: 'חולשת רוכבי האופניים אינה משחררת מאחריות' (15 נקודות)

הטקסט נמצא בסוף החוברת.

ענה על כל השאלות 7–10.

7. מהי מטרת הטקסט? הקף במעגל את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

- א. להודיע שארי נשר נהרג מפגיעת רכב.
- ב. להדגיש שגם על רוכבי אופניים מוטלת אחריות להיזהר בכביש.
- ג. למתוח ביקורת על מי שעובר על חוקי התנועה.
- ד. לתאר את עבירות התנועה הגורמות תאונות.

8. במאמר מוצגות מספר עבירות תנועה נפוצות.

ציין מתוך המאמר שלושה חוקי תנועה שרוכבי אופניים חשמליים או קורקינט חשמלי מפרים.

(6 נקודות)

- א. _____
- ב. _____
- ג. _____

9. מי, לדעת הכותב, צריך להיזהר יותר בכביש ומדוע? (2 נקודות)

10. רלף אמרסון אמר: "אחד הפיצויים היפים ביותר של החיים הוא שאין אדם יכול ברצינות לעזור לאחר בלי לעזור לעצמו." תאר כיצד בא לידי ביטוי רעיון זה במאמר, והצג דוגמה מחיי היומיום המוכיחה שעלינו מוטלת האחריות לעזור לעצמנו. (5 נקודות)

שם מקצוע הבחינה: הבנה, הבעה ולשון עברית
סמל שאלון: 22024
מועד הבחינה: 2019
מסלול תעשייתי

פרק ג': מטלת כתיבה (25 נקודות)

לפניך שלושה נושאים לכתיבה. בחר אחד מהנושאים, ציין את מספר הנושא שבחרת, וכתוב עליו בהיקף של עמוד אחד. כתוב על פי מבנה של פתיחה, גוף וסיום. כתוב את חיבור בגוף השאלון, במקום המיועד לכך בעמוד הבא.

11. במסגרת 'יום זהירות בדרכים' נתבקשת להציג בפני תלמידי תיכון שתי תכונות של אופניים חשמליים המגבירות את הסכנה בשימוש בהם. כתוב חיבור, ובו תאר את מאפייני האופניים החשמליים, הצג את הסכנות שהרוכב חשוף אליהן, והצע דרכים להגברת הבטיחות ברכיבה.

12. יש הטוענים כי רכב דו-גלגלי ממונע עדיף על מכונית משום שהוא עוזר לשמור על הסביבה. לעומתם מדגישים אחרים את הסכנה בכלי זה, בשל העלייה במספר תאונות הדרכים שבהן מעורבים הרוכבים. כתוב חיבור ובו חווה את דעתך האם עדיפה נהיגה ברכב דו גלגלי ממונע על מכונית, והצג שלושה נימוקים התומכים בדעתך.

13. הפרופסור משה סלעי, מנהל החטיבה האורתופדית באיכילוב, סיפר: "כמעט בכל נקודת זמן שוכב אצלי אדם שנפגע מאופניים חשמליים; הרוכב עצמו או הולך רגל. לקשישים קשה יותר לחמוק מהאופניים על המדרכות, ובכבישים יש חוסר משמעת וחוסר תרבות מינימלי של רכיבה." כתוב חיבור, ובו תאר למי נשקפת סכנה מהרכיבה על המדרכות ומי מסתכן יותר ברכיבה על הכביש. האם אתה תומך בחוק המחייב את רוכבי האופניים החשמליים לנסוע בכביש? הצג שני נימוקים התומכים בדעתך.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

חלק שני: אוצר המילים והמשמעים (20 נקודות)

פרק ד': אוצר מילים (20 נקודות)

פירושי מילים, מילים נרדפות והפכים. ענה על כל השאלות 14–20 בהתאם להוראות.

14. מהם היחסים הסמנטיים המתקיימים בין המילים בצמדים שלפניך? בתשובתך השתמש

במושגים הבאים: מכליל-מוכלל, ניגודיות או נרדפות. (8 נקודות)

- א. רכב דו גלגלי ממונע – אופניים חשמליים _____
ב. יתרונות – מעלות _____
ג. שאננות – אדישות _____
ד. כאוס – סדר _____

15. מה המילה הנרדפת ל "נגישות" על פי ההקשר במשפט "האופניים החשמליים מאפשרים

נגישות גם לאנשים בעלי מגבלות פיזיות..." (מאמר א', שורה 22) (2 נקודות)

- א. יכולת להגיע.
ב. התנגשות.
ג. תאונה.
ד. מחשבות.

16. מה פירוש הביטוי "לא איבד את עשתונותי" במשפט: 'באמצע הנסיעה לא פעלו הבלמים, אך

הנהג לא איבד את עשתונותו.' (2 נקודות)

- א. לא איבד את השליטה.
ב. נבהל.
ג. לא עצר.
ד. התהפך.

17. במאמר א' בשורה 29 כתוב: "עלות ההטענה החשמלית של המצבר היא שולית."

איזו מילה יכולה להחליף את המילה "שולית" שבצירוף המודגש. (2 נקודות)

- א. בשולי הכביש.
ב. יקרה.
ג. מזערית.
ד. חשובה.

שם מקצוע הבחינה: הבנה, הבעה ולשון עברית
סמל שאלון: 22024
מועד הבחינה: 2019
מסלול תעשייתי

18. במאמר ב' בשורות 8–9 כתוב: "ומטיל את האחריות למנוע תאונות...רק על השותפים

החזקים." מיהם השותפים החזקים? (2 נקודות)

- א. נהגי המכונות.
- ב. רוכבי האופניים.
- ג. הממשלה.
- ד. הולכי הרגל.

19. מה משמעות הביטוי 'אורך רוח' במשפט:

נהגים מתבקשים לגלות אורך רוח בכבישים כדי להימנע מתאונות מיותרות.

בחר את המילה הנרדפת לביטוי. (2 נקודות)

- א. סבלנות.
- ב. כעס.
- ג. אדיבות.
- ד. עבירות תנועה.

20. כתוב במילים שלך את משמעות הביטוי: 'אליה וקוץ בה'. (2 נקודות)

שם מקצוע הבחינה: הבנה, הבעה ולשון עברית
סמל שאלון: 22024
מועד הבחינה: 2019
מסלול תעשייתי

חלק שלישי: מערכת הצורות ותחביר (20 נקודות) פרק ה' – מערכת הצורות ושם המספר (10 נקודות)

ענה על שאלה 21 בהתאם להוראות.

21. בטבלה שלפניך מופיעים משפטים שהפעלים בהם מודגשים.
בחר בשלושה פעלים בלבד ונתח אותם לפי זמן, שורש ובניין. (3 נקודות)

המשפט	זמן	שורש	בניין
המנוע מופעל רק בעת הדיווש.			
בדרכים שורר כאוס מוחלט.			
מדובר בנערים ונערות צעירים.			
רבים התנגדו לחוק החדש.			

ענה על אחת מהשאלות 22–23.

22. כתוב כל אחד מצירופי המילים הבאים בצורת רבים. (3 נקודות)

- א. מנוע חשמלי – _____
ב. יתרון עצום – _____
ג. מערכת יחסים – _____

23. כתוב כל אחד מצירופי המילים הבאים בצורת היחיד. (3 נקודות)

- א. פקקי תנועה – _____
ב. גדלים שונים – _____
ג. מגבלות פיזיות – _____

שם מקצוע הבחינה: הבנה, הבעה ולשון עברית
סמל שאלון: 22024
מועד הבחינה: 2019
מסלול תעשייתי

שם המספר: ענה על שאלה 24 בהתאם להוראה.

24. כתוב במילים את המספרים שבסוגריים. (4 נקודות)

- א. מ (1) _____ בינואר תותר נהיגה באופניים חשמליים רק עם רישיון.
- ב. הקנס על הסעת רוכב נוסף היה (256) _____ שקלים.
- ג. בשנה האחרונה חלה עלייה של פי (10) _____ במספר הנפגעים שאושפזו בעקבות פגיעת אופניים חשמליים.
- ד. התקנות החדשות התקבלו באיחור של (3) _____ שנים.

פרק ו: תחביר (10 נקודות)

ענה על כל השאלות 25–28.

כתוב את התשובות במקום המיועד לכך בגוף השאלון.

25. לפניך שלושה משפטים. ציין את הסוג התחבירי של כל משפט.

בחר מבין האפשרויות: פשוט, מורכב או מאוחד (מחובר). (3 נקודות)

- א. בחלק מדגמי האופניים החשמליים יכול הרוכב להיעזר במנוע, גם כאשר הוא אינו מדווש. _____
- ב. רכב דו גלגלי ממונע מוגבל במשך הטעינה שלו, ולכן מתקשים הרוכבים להשתמש בו לטיולים ארוכים. _____
- ג. בזכות האופניים החשמליים יכולים גם אנשים בעלי מוגבלות להתנייד במהירות יחסית. _____

26. בחר שלושה משפטים מהמשפטים שלפניך, וכתוב מהו הנושא ומהו הנשוא בכל משפט. (3 נקודות)

המשפט	הנשוא	הנושא
אנשים קושרים את האופניים לעמוד כדי להגיע בזמן.		
בכבישים העירוניים שורר כאוס מוחלט.		
נערים מרכיבים את חבריהם על האופניים בניגוד לחוק.		
בכבישים מהירים מוגברת מהירות הנסיעה.		

שם מקצוע הבחינה: הבנה, הבעה ולשון עברית
סמל שאלון: 22024
מועד הבחינה: 2019
מסלול תעשייתי

27. דיבור ישיר ודיבור עקיף

א. הפוך את המשפט לדיבור עקיף. (1 נקודה)

רופאים המצטרפים למחאה הגוברת נגד רשלנות הרוכבים אומרים: "אנחנו קוראים לממשלה להוביל חוקים שיגדירו מי יכול לרכוב, ואנחנו קוראים להורים להקפיד על תרבות הנהיגה של ילדיהם."

ב. הפוך את המשפט לדיבור ישיר. (1 נקודה)

מנהל מחלקת אורתופדיה מספר שהוא לא הצליח לעמוד בלחץ של בנו וקנה לו אופניים חשמליים.

28. פעיל וסביל

א. הפוך את המשפט שלפניך למשפט פעיל. (1 נקודה)

לאחרונה הוגשה תביעה על ידי הולכי רגל שנפגעו מרוכבי אופניים.

ב. הפוך את המשפט שלפניך למשפט סביל. (1 נקודה)

חולשה אינה משחררת את ה'חלש' מהאחריות האישית להגן על עצמו.

בהצלחה!

בעד ונגד אופניים חשמליים

6 ביוני 2017 (מעובד על פי צחר)

אופניים חשמליים הם אופניים ממונעים באמצעות מנוע חשמלי קטן המקבל כוח מסוללה חשמלית. בחלק מהדגמים יכול הרוכב להיעזר במנוע גם כאשר הוא אינו מדוש, ובדגמים אחרים המנוע מופעל רק בעת הדיווש.

5 הם נבדלים מאופנועים בחולשת המנוע וכן ביכולתו של הרוכב לנוע גם באמצעות דיווש בלבד. אופניים חשמליים הם סוג של רכב חשמלי, והם הותרו לשימוש בישראל בשנת 2014 על ידי שר התחבורה. נכון לשנת 2017 קיימים כ-225,000 זוגות אופניים חשמליים בישראל. תופעת האופניים החשמליים מעוררת ויכוחים רבים, ויש דעות לכאן ולכאן. המתנגדים לאופניים חשמליים מציגים את החסרונות הבאים:

- אופניים חשמליים לרוב מוגבלים בפועל לטווח של 30–35 ק"מ בכל טעינה (תלוי בדגם ובסוג סוללה), ולכן קשה להשתמש באופניים חשמליים לטיולים ארוכים או לנסיעה למרחקים. היות שהאופניים החשמליים התקנים מוגבלים למהירות של 25 קמ"ש, נסיעה לקצה גבול המרחק תימשך מעט זמן.
- במזג אוויר חורפי (גשמים, סופות) המנוע של האופניים בהחלט עלול להפסיק לפעול. מזג אוויר כזה עלול, אם כן, לפגוע באופניים החשמליים וברוכב עצמו, כי הם אינם מוגנים פיזית.
- 15 • האופניים החשמליים שוקלים בין 20 ל-30 ק"ג; רוב משקלם נובע בעיקר מהמערכת החשמלית הכוללת מנוע, סוללה ובקר, ומוסיפה למשקל האופניים כ-7–10 ק"ג. דבר זה מקשה על ההתניידות עם האופניים החשמליים והמעבר איתם ממקום למקום.
- החוק קובע כי אופניים חשמליים נועדו לשימוש של הרוכב בלבד, ומי שירכיב נוסע נוסף צפוי לקנס של 250 ₪. מי שרוצה להגיע למקום מסוים עם רוכב האופניים, יצטרך להגיע עצמאית ולא יחד איתו.
- 20

ואילו המצדדים באופניים חשמליים מציגים את היתרונות הבאים:

- האופניים החשמליים מאפשרים נגישות גם לאנשים בעלי מגבלות פיזיות או לבעלי כושר גופני נמוך. בזכות האופניים החשמליים הם יכולים להתנייד במהירות יחסית וללא מאמץ.
- האופניים החשמליים פועלים באמצעות מנוע חשמלי הנטען באמצעות סוללה חשמלית, כתוצאה מכך הם כלי תחבורה ידידותי לסביבה, המפחית את צריכת הדלק ואשר מונע מחומרים רעילים ומסרטנים לזהם את האוויר בארץ.
- 25 • מבחינה כלכלית זהו חיסכון, מפני שאין צורך בביטוחים יקרים בדומה לקטנועים וכלי רכב דו גלגליים אחרים. עלות ההטענה החשמלית של המצבר היא שולית, לעומת עלויות הדלק בכלי תחבורה

שם מקצוע הבחינה: הבנה, הבעה ולשון עברית
סמל שאלון: 22024
מועד הבחינה: 2019
מסלול תעשייתי

אחרים. כמו כן, אופניים חשמליים אינם כרוכים בהוצאה כספית גדולה חוץ מאשר הקנייה שלהם
וקצת תיקונים. 30

- בנסיעה עירונית מדובר בכלי זריז המאפשר להגיע ממקום למקום ברחבי העיר ללא עיכוב בפקקים,
וכן ניתן להחנותם בקלות. כשממהרים למקום מסוים, פשוט קושרים אותם לעץ או לעמוד והולכים.
לסיום, אציין כי אמנם לאופניים חשמליים יתרונות רבים, אך בעת הנסיעה, הן כרכבי אופניים חשמליים והן
כנהגי מכונית, אל תהיו שאננים. אלא היו ערניים ומודעים לשינויים הרבים במצב הכביש, כי אופניים
חשמליים וכביש זה לא משחק ילדים. 35

שם מקצוע הבחינה: הבנה, הבעה ולשון עברית
סמל שאלון: 22024
מועד הבחינה: 2019
מסלול תעשייתי

חולשת רוכבי האופניים אינה משחררת מאחריות

5/10/2018 (מעובד על פי קרולינה לנדסמן)

- כניסת האופניים והקורקינט החשמלי פגעה במרקם היחסים העדין ממילא בין כלי רכב מגדלים שונים, עם ובלי מנוע, לבין הולכי הרגל. מי שמסתובב ברחובות העיר לבטח לא הופתע מתאונת הדרכים הנוראה שגבתה את חייו של ארי נשר בן ה-17. בדרכים שורר כאוס מוחלט ושולטת בהן התחושה של 'כמעט תאונה'. מי שפוסע על המדרכה פוחד להידרס על ידי אופניים או קורקינטים חשמליים, ומי שנוסע במכונית פוחד לפגוע ברוכבי אופניים הרוכבים נגד כיוון התנועה ובהולכי רגל החוצים באלכסון.
- 5 התחושה ברחובות היא שיש קבוצות שלמות הנעות בסביבה, והן משוחררות לחלוטין מאחריות. לפי ההתנהלות הנוכחית, מתקבל הרושם כי חוקי התנועה חלים רק על נהגי מכוניות. אך אין זה סביר לקיים מרחב תנועה משותף המתעלם מיחסי הכוחות המבניים בין כלל השותפים ומטיל את האחריות למנוע תאונות ואת האשמה להן כאשר הן מתרחשות, רק על השותפים החזקים. דווקא התנהגות רשלנית של יתר השותפים, דהיינו של רוכבי האופניים והקורקינט, עלולה לגרום יותר נזק.
- 10 במקרה של תאונה שמעורבים בה מכונית ואופניים חשמליים – הכוחות מראש אינם שווים, מפני שרוכב האופניים חלש, קטן וחשוף יותר לפגיעה מנהג המכונית. המשמעות המעשית היא שבמקרה של תאונה, רוב הסיכויים שהקורבן הפיזי יהיה רוכב האופניים. אבל האם בשל הפער ברמת המוגנות ניתן להסיק שנהג המכונית תמיד אשם? העובדה שמדובר בדרך כלל בנערים ונערות צעירים, ושהם רוכבים בכלי רכב פגיעים יותר, אינה משחררת אותם מאחריות לשמור על חייהם. אם כבר, בדיוק להפך; הם צריכים להיזהר יותר, כי הם יותר חשופים לסכנות.
- 15 למורת רוחנו, נערים הרוכבים על אופניים או על קורקינט חשמלי בלי לדעת את חוקי התנועה או לכבד אותם, מרכיבים את חבריהם אף על פי שאסור, רוכבים ללא קסדה, מדברים בטלפון או שומעים מוזיקה באוזניות, מתקינים מנוע לא חוקי המאפשר להגביר את המהירות מעבר למותר בחוק – מפקירים את האחריות על חייהם בידי הסביבה.
- 20 לסיום, חשוב להבהיר כי חולשה אינה אמצעי בטיחות, והיא אינה משחררת את ה'חלש' מהאחריות האישית להגן על עצמו.